

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština – Assembly

VI saziv
Jesenje zasedanje

Komisija za ljudska prava, polnu ravnopravnost, nestala lica i peticije

P-br.32/2018

Priština, 8. oktobar 2018. godine

Z A P I S N I K

Sednici su prisustvovali: Duda Balje, Lirije Kajtazi, Saša Milosavljević, Mirjeta Kalludra, Mexhide Mjaku-Topalli, Saranda Bogujevci, Shemi Syla i Teuta Haxhiu.

Odsutni: Luljeta Veselaj-Gutaj, Fisnik Ismaili i Veton Berisha.

Pomoćno osoblje komisije: Selman Ymeri, koordinator i Sulltane Gashi, službenica oblasti.

Ostali učesnici: Hilmi Jashari-IO, Merita Syla i Edona Hajrullahu-IO, Adelina Hasani-KDI, Leutrim Morina-KDI, Flora Kryeziu-UNICEF, Fitore Ademi-RTV21, Drita Vitia-Radio Kosova, Liridona Ademaj-Kallxo.com i Teuta Prekazi-UN HUMAN RIGHTS.

Sednicu je predsedavala, Duda Balje, predsednica komisije.

Dnevni red:

1. Razmatranje i usvajanje Izveštaja sa preporukama o nadgledanju primene Zakona br. 05/L-21 o zaštiti od diskriminacije (pozvan Ombudsman g..Hilmi Jashari)
- 2.Razno.

1. Razmatranje i usvajanje Izveštaja sa preporukama o nadgledanju primene Zakona br. 05/L-21 o zaštiti od diskriminacije (pozvan Ombudsman g..Hilmi Jashari)

Predsednica, navela je da imamo na razmatranju i preporuke od nadgledanja Zakona o zaštiti od diskriminacije, i o ovome opširnije se bavila radna grupa koja je bila ovlašćena za nadgledanje. U odsustvu predsednice radne grupe, koja je s obrazloženjem odsutna, reč je data članici radne grupe, Mirjeta Kalludra.

Mirjeta Kalludra, rekla je da radna grupa za nadgledanje primene zakona na terenu, izradila je tri preporuke, za koje zahtevamo podršku od strane komisije, ali i od strane IO-a.

Ona nakon elaborata izveštaja, stala je na sledeće predložene preporuke:

- Preporučuje se Vladi Republike Kosova da izradi novi Nacrt Zakon o zaštiti od diskriminacije;
- Preporučuje se Funkcionalnoj komisiji za zakonodavstvo, mandate, imunitete, Poslovnik Skupštine i nadgledanje Agencije protiv Korupcije, da tokom izmene i dopune Nacrt Krivičnog Zakonika Republike Kosova, pitanja diskriminacije tretira kao krivično delo;
- Vlada Republike Kosova u Nacrt Zakonu o budžetu Republike Kosova za 2019. godinu, da predvidi finansijski trošak za regrutovanje službenika za zaštitu od diskriminacije od strane opština i u 5 (pet) ministarstava Vlade Republike Kosova, gde je ova pozicija upražnjena, u skladu sa članom 11. Zakona br. 05/L-21 o zaštiti od diskriminacije.

Kalludra je navela da Komisija, ove preporuke je razmotrila i na prethodnoj sednici komisije i sada zahtevamo čuti mišljenje Ombudsmana vezano za ove preporuke.

Hilmi Jashari, Ombudsman, rekao je da Zakon o zaštiti od diskriminacije je predvidelo pet postupaka: parnički, administrativni, prekršajni, krivični i postupak pred Ombudsmanom, i ne postoji pravno objašnjenje o tome koji postupak može da počne a koji da prestane.

Ovo podrazumeva jednu neprikladnu situaciju za građana jer hipotetički govoreći može se desiti, da imamo pet odluka koje se razlikuju jedna od druge, za isti predmet i koje je u suprotnosti sa načelima pravde, a to je da se ne možeš osuditi dva puta za isto pitanje. S druge strane, naš pravosudni sistem ne prihvata da se u isto vreme predstaviš kao stranka u parničkom postupku i u krivičnom postupku.

To su ti postupci koji su onemogućili da se primeni ovaj zakon. Lakše je da se izmeni i dopuni zakon jer samo kod postupaka imamo problema, koji bi trebao da se uskladi, i po mom mišljenju onda treba Skupština da odluči, da u kojem postupku možemo uputiti jednog građanina.

Teuta Haxhiu, navela je da Krivični Zakonik je u postupku i da će poslanica Mexhide Mjaku-Topalli, zastupati stav naše komisije za zakonodavstvo, i da tamo zahtevamo da to bude uvršteno kao krivično delo. Ukoliko Funkcionalna Komisija zahteva od Vlade izmenu i popunu Zakona, onda ovo može biti jedan oduženi postupak.

Hilmi Jashari, rekao je da se slaže da postupak pređe preko Skupštine, jer je to brži način. Ukoliko postoji potreba za ekspertizu, ima dosta prostora ako ne, od strane naših domaćih institucija. Venecijska komisija nadam se da je spremna, a mi smo već deo tog sistema i možemo zahtevati ekspertizu. Mislim da to ne zahteva puno rada i jedina problematika po mom mišljenju je kod proceduralnog dela, ali uvek da to bude pravno sredstvo koje proizvodi efekat i koji funkcioniše u praksi.

Mexhide Mjaku-Topalli, rekla je da je dobro da se radi na izmeni i dopuni ovog Zakona. Znamo da postoje jedinice za ljudska prava po institucijama i da ovi mehanizmi nedostaju negde po ovim institucijama i zato se i predložila ova treća preporuka.

Interesovalo je da zna od IO, kao institucija da li su primili žalbe od strane građana ili neki izveštaj od strane drugih institucija, ili SZLPS-a, o slučajevima diskriminacije.

Kasnije, dala je komentar vezano za član 9. tačka 2.14, gde se navodi da IO može izraditi kodekse dobrih praksi za borbu protiv diskriminacije i promovisanje ravnopravnosti, koje se mogu koristiti kao referentne tačke u slučajevima diskriminacije.

Hilmi Jashari, naveo je da smo izradili jedan kodeks dobrih praksi, koji je cilj imao olakšice za ostale institucije koje primenjuju zakon, kako bi trebalo da primene ove standarde koje se tiču Zakona o zaštiti od diskriminacije.

Predsednica, konstatovala je da u vezi sa izveštajem za nadgledanje Zakona o zaštiti od diskriminacije, u prvoj preporuci, da se izvrši izmena i dopuna Zakona i da inicijativa bude pokrenuta od strane Funkcionalne Komisije.

Vezano za treću preporuku, rekla je da je u redu, dok što se tiče druge preporuke, Funkcionalna Komisija će odlučiti o istoj na sledećoj sednici.

Lirije Kajtazi, postavila je pitanja da ukoliko se izvrši izmena i dopuna Zakona o zaštiti od diskriminacije, da li bi bilo dobro da se predvidi i pozicija Poverenika za zaštitu od diskriminacije?.

Hilmi Jashari, rekao je da najbolji model funkcionisanja je bila Švedska, gde Institucija Ombudsmana ima bitnu ulogu. Za Kosovo stvaranje novih mehanizama stvara dodatne budžetske rashode. Dok poverenik kao dodatnu nadležnost ima zastupanje na sudovima pripadnika privatnog sektora.

Shemi Syl, postavio je pitanje vezano za objavljivanje spiska takozvanih lažnih veterana i rekao je da su brojni ljudi to procenili kao kršenje privatnosti i tešku povredu veterana OVK-a. Šta ste vi uradili kao Institucija Ombudsmana povodom ovog pitanja?

Hilmi Jashari, rekao je da su izradili jedan izveštaj s mišljenjem da nije obavezno da se da savet, uvek na osnovu opšteg interesa, dok je sam izveštaj javan. Što se tiče ovog pitanja, mislim da postoji kršenje privatnosti. Do sada smo primili 4 žalbe s ovom težnjom. Što se tiče zaštite ličnih podataka, za ovo je nadležno dati procenu Agencija za zaštitu ličnih podataka i stoga nismo stupili s ovom procenom.

2. Razno.

Predsednica, navela je da smo nekoliko puta diskutovali o pitanju nestalih lica tokom raznih aktivnosti i diskutovali smo da o ovom pitanju predstavlja Saranda Bogujevci, u ime komisije. Članovi komisije bili su mišljenja da se ova tema diskutuje na sledećoj sednici Komisije.

Predsednica, je obavestila da 6. oktobra biće poseta Prizrenu i Dečanima. Takođe, obavestila je prisutne i o razmatranju dveju peticija od strane radne grupe, vezano za jedan zahtev jedne majke za školovanje njenog deteta u zatvoru, ali smo pridobili i informaciju isto od strane majke da je ministarstvo pravde donelo odluku da školovanje za ovo lice počne u septembar 2019. godine.

Dok za zahtev Murat Mustafiqa, obratićemo se spisom funkcionalnoj komisiji, sudskim organima, kako bi ubrzali postupak razmatranja ovog predmeta, pošto je isti na sudu.

Lirije Kajtazi, rekla je šta se desilo ovoj curi. A vezano za opis u peticiji, rekla je da će je podržati dok pravda ne bude zadovoljena.

Kajtazi, isto tako je rekla da na severu Mitrovice učenici još uče po kontejnerima jer se ne dozvoljava dodela jedne parcele za izgradnju škole, i bilo bi dobro da se prosledi MONT-u, da vidimo šta su preuzeli ali i odgovorne lokalne vlasti zašto nisu dodelili tu imovinu kada imaju mogućnosti.

Mexhide Mjaku-Topalli, rekla je da u elektronskoj pošti imamo jedan zahtev za organizovanje okruglog stola od strane Organizacije Kosovski Forum za smetnje u razvoju.

Predsednica, rekla je da je imala sastanak sa predstavnikom ove organizacije i da postoji jedan zahtev kada oni završe sa nadgledanjem na svoj način, onda da Komisija organizuje jedan okrugli sto sa relevantnim akterima, vezano za primenu Nacionalne Strategije za prava ljudi s smetnjama u razvoju u Republici 2013 – 2023.

Mexhide Mjaku-Topalli, naglasila je da dok MRSZ je u toku izrada nacrt koncepta za Nacrt Zakon za lica s smetnjama u razvoju, to jest sveobuhvatan zakon, bilo bi dobro da sledeće nedelje pozovemo jednog predstavnika organizacije, MRSZ-a, MONT-a, i MZ-a, pre nego što organizujemo okrugli sto i da vidimo koliko se primenila strategija.

Predsednica, konstatovala je da sledeće nedelje, u ponedeljak da se ministri tri gore navedena ministarstava, pri Funkcionalnoj komisiji da izveštavaju vezano za primenu Nacionalne Strategije za prava lica sa smetnjama u razvoju u Republici Kosova 2013-2023, dok će se na sastanku pozvati i Organizacija Forum Kosova za smetnje u razvoju.

Florije Kryeziu, rekla je da na zadnjem sastanku se spomenula jedna poseta kod hraniteljske porodice i to možemo organizovati, gde prema predlogu direktora kancelarije UNICEF-a, da se pridruže i članovi komisije. Ukoliko se složimo, predložili smo opštinu Đakovice jer ima iskustva sa hraniteljskim porodicama. Ovo možemo uraditi i sa direktorom CSR-a u opštini, sa gradonačelnikom i direktorom odeljenja za zdravstvo. .

Mexhide Mjaku-Topalli, rekla je da bi bilo dobro da zna koje opštine imaju više hraniteljskih porodica i nakon toga da nastavimo, i da bi bilo dobro da tokom poseta budu obuhvaćene dve opštine tokom dana.

Florije Kryeziu, predložila je da 20. oktobra, dana kada je i usvojena Konvencija za dečija prava, da imamo javno saslušanje i da pozovemo ministarstva koja se obavezuju da primene preporuke za zaštitu dece i da se pozovu deca kao treće stranke, gde su oni zahtevali odgovornost od strane institucija.

Saranda Bogujevci, rekla je da bi bilo dobro kao članica komisije, da se sastane sa decom romske, aškalijske i egipćanske zajednice, i sa nekoliko porodica. Zajedno sa medijama da odradimo jednu kampanju za podizanje svesti vezano za tretiranje ove dece po školama.

Sednica je završena u 11:45 časova.

Pripremljeno:

Pomoćno osoblje Komisije.

Predsednica Komisije,

Duda Balje